

Atskaite par dalību COPA – COGECA rīkotajā darba grupā

„Lauksaimniecības un mežsaimniecības loma bioekonomikā”

17. 09. 2013., Brisele

DG Agri, EK Jerzy Bogdan Plewa

Ko jaunā KLP var dot bio-ekonomikai?

Svarīgs jauns elements ir zaļošana. Ir svarīgi, lai politika palīdz zemniekiem būt konkurētspējīgiem un ilgtspējīgiem.

Resursu efektivitāte un zemas CO₂ prakses ir galvenie pasākumi, kas stimulē bioekonomikas attīstību.

Ir daudzas iespējas LAP, bet tie visi ir izvēles pasākumi, katra dalībvalsts izvēlas sev piemērotāko.

Stephan Tanda (Bioekonomikas industrijas konsorcijs)

Mērķis ir izmantot visus bioatkritumus pievienotās vērtības radīšanai.

Trīs posmi:

- 1) Biomasas savākšana uzglabāšana (ir iespēja izmantot esošo infrastruktūru, kura būvēta pārtikas un lopbarības ražošanai);
- 2) Investīcijas (kredīti, garantijas);
- 3) Pieprasījums – tos stimulē: standartu izstrāde, iniciatīvas jauniem produktiem, publiskais iepirkums.

Par BBI -PPP starp industriju un ES

Bioekonomikas ķēde:

- 1) Lauksaimniecība, meži, zivsaimniecība, koki, papīrs, pārtika, pārtika/lopbarība, bioprodukti, enerģija
- 2) Investīcijas zinātnē, inovācijās un zināšanās, lai nodrošinātu investīcijas un inovācijas (F7, Horizont 2020)

Bioekonomikas platformas attīstība

Bioekonomikas observatorija

Atbalsts reģionālajām un nacionālajām bioekonomikas attīstības stratēģijām.

Atbalsts jaunu tirgu attīstībai, izstrādājot standartus. Horizon 2020. 70 miljoni budžets.

Galvenie industrijas izaicinājumi:

- 1) Nediskriminējošas iespējas tikt pie biomasas, attīstot starptautisko sadarbību (pārrobežu).
- 2) Atbalsts tehnoloģiskajai inovācijai, caur PPPs zem Horizon 2020 un atbalstot finanšu pieejamību liela mēroga demonstrācijas projektiem.

PROJEKTU LĪDZFINANŠĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

ELFLA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”

2013. gada 28. janvārī noslēgto līgumu Nr.2013/15, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi.”

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.

3) Reklamēt „Pilna cikla ekonomika” stimulējot atkārtotu atkritumu izmantošanu.

Atjaunojamie izejmateriāli sastāda 10 % izejmateriālus ķīmijas rūpniecībai un nākotnē noteikti augs.

Biodegradablā (pašsadaloša) plastmasa ir visplašāk zināma, bet vēl aizvien ir daudz izaicinājumu.

Jautājums no zemniekiem – „Kā mēs varam kaut ko attīstīt, ja politiskie uzstādījumi un spēles noteikumi mainās ik pa 5 gadiem!” (piemēram, biodegviela).

Atbild DG konkurence – „Zemniekiem ir jānotic politikas stabilitātei, jo bizness ir ilglaicīgs. Nevar visu laiku izlēkāt līdz naftas cenām! Tad vajag bioenerģiju, tad pēkšņi nevajag!”

Holandiešu audzētie polimēri.

(Frank van Noord)

Visām inovācijām, ko attīstām ir jābūt ilgtspējīgām. Pirms 100 gadiem dibināts kooperatīvs, kurā šobrīd apvienoti vairāk kā 10 000 biedri.

Kooperatīvā darbojas dažādas biznesa grupas, pirms 100 gadiem bija tikai cukurs un melase, tagad nācis klāt daudz kas cits.

Pirms dažiem gadiem tika nedefinēta stratēģija, kuras pamats ir cukurbietes, kartupeļi, cigoriņi un mērķis ir no šiem produktiem iegūt cik vien iespējams daudz jaunu produktu.

Agrāk dominējošais produkts bija cukurs, bet ieviešot kvotas un atļaujot pārstrādāt cukurniedru cukuru, tika attīstīti dažādi citi produkti, ne tikai pārtikas cukurs. Tika izveidots cukura sīrups/koncentrāts, kuru var glabāt ilgi un kad vajag, tad pārstrādāt cukurā, vai kādā citā produktā - degvielā, bioplastikāta u.c.

Uzsākts jauns projekts „Duch Grown Polymers”, kurā iesaistījušās trīs kompānijas un piesaistīts arī valdības atbalsts.

Purac-Lactide plant, Synbra

Ražo vienreiz lietojamus traukus, izolācijas materiālus, aukstumkastes, u.c

Šobrīd strādā pie:

- 1) Zaļās vienošanās ar valdību – līdzīgi kā Āzijā, lai varētu konkurēt (peļņas nodoklis 0 pirmos 5 gadus);
- 2) Ilgtspējīgu produktu patēriņa veicināšana (patērētāju izglītošana, politika).

Biorefinery of Bzancourt Pomacle (Oliver de Bohan)

Cristal Union

Apvieno 9500 zemniekus, kuru izaudzēto lucernu un cukurbietes pārstrādā 11 rūpnīcās.

Ir rūpnīca Argentīnā, būvē Itālijā.

VIVESCIA

12000 zemnieki, 1 miljons hektāri.

Iekļaujas konsorcijs, kurā ir gan pārtikas, gan lopbarības uzņēmumi - Cristal Union, Vivescia, Chambr, Cristall.

Nodarbojas ar biodegvielas un ķīmijas rūpniecību u.c.

40 % graudu aiziet pārtikā un lopbarībā, pārējais augstākas pievienotās vērtības produktiem.

Jacques De Bohan foundation

Ir apmierināti ar jauno KLP, jo viņu industrija ļauj uzturēt trīs kultūras veidojot normālu augu maiņu, tāpat attīstot jaunus produktus mēģina dabūt lielāku ienākumu, tādējādi gatavojoties KLP budžeta mazināšanai!

Novamont Development Biodegradable Lubricants in synergy with Coldiretti (Marco Versari)

1989. gadā apvienojās lauksaimniecības uzņēmums un degvielas ražotājs. Ideja bija - no lauksaimniecības atkritumiem ražot degvielu u.c. lietas

80-tajos gados strādāja pie tehnoloģiju izstrādes, kā varētu ražot bioplastiku (maisiņi, trauki u.c.) un pilnvērtīgi izmantot pārtikas atkritumus, ražojot kompostu, biogāzi.

Lai sāktu ražot polimēru tika izmantota ciete kā viena no sastāvdaļām, bet bija vajadzīgs arī polimērs, kas piedod elastību.

50 % no eļļām, ko lieto tiek pazaudēti vidē, tie ir piesārņojuma avots. Tāpēc biodegradablu eļļu ražošana ir ļoti svarīga!

Cukura reformas laikā bija fabrikas, kas aizvērās. Palika tās, kas varēja dažādot savu ražošanu. Gaidot kvotu beigas, pārstrādātāji mēģina pielāgoties jaunajai situācijai.

55 cukura rūpnīcas tika slēgtas un no cukura eksportētāja ES kļuva par cukura importētāju!

Komerčiāli pielietojami tomātu savienojumi (Novamont)

Liela dažādība siltumnīcu sektorā dažādiem augu izcelsmes materiāliem.

Tomātiem ir divi atkritumu produkti – augļi, kas neatbilst standartiem un zaļā masa. Šobrīd Holandē nestandarta tomātus izmanto dažādi, bet pārsvarā kompostē.

Produkti:

Tomātu miza – Pārtikas šķiedras (šobrīd izpētes process);

Tomātu sula – pārtika (komerciāls);

Lapas – pakošanas palikņi (upscaling);

Kāti- pakošana (kartons);

Lapas – augu aizsardzības līdzeklis (alkoloīdi) (izpēte);

No tomātu stādu atliekām gatavo papīru (savienojumā ar parasto attiecībā 5-8 % tomātu šķiedra) un izgatavo iepakojumu (kastes), kurās liek dārzeņus. Kastes ir otrreizēji izmantojamas, bet šis jautājums ir procesā.

Ieteikumi no Industrijas pārstāvjiem:

Vispirms vajag atrast tirgu un tad attīstīt tehnoloģijas! Kad būs atrasti tirgi, tad tehnoloģijas ātri tiks izstrādātas!

Ja grib attīstīt jaunu nozari, ir jārēķinās ar investīcijām! Ir nepieciešami finanšu instrumenti, lai ir pieejami resursi jaunu nozaru attīstībai.

Galvenā problēma ir tirgus nestabilitāte. Ja fokusēsies tikai uz pārtiku, būs dziļākas bedres, tāpēc ir jābūt iespējai pārmesties uz citiem tirgiem.

Ir nepieciešama politikas stabilitāte, ja tas būs, nevajadzēs subsīdijas un cita veida atbalstu.

Standarti un normas industrijai, kā arī ES un nacionālā politika, kas stimulē sektora attīstību.

(piemēram, kas ir biodegradabls iepakojums, cik ilgā laikā tam ir dabā jāsadalās!)

Ir svarīgi, lai nacionālajās LAP programmās tiktu iekļauti pasākumi inovāciju operacionālo grupu atbalstam.

Pajautāju panelistiem– „Kāds ieguvums ir zemniekiem, cik daudz viņi saņems no peļņas?”

Zemnieki investējuši aptuveni viena gada ražu. Lielākā daļa naudas ir piesaistīta projektu attīstībai no citiem avotiem! Zemnieki ir ieguvuši iespēju audzēt, piemēram, cukurbietes un lielāku drošību par cenu stabilitāti.

Maira Dzelzkalēja

Paraksts

PROJEKTU LĪDZFINANŠĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”

2013. gada 28. janvārī noslēgto līgumu Nr.2013/15, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi.”

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.